

Descripció general

Nom de l'assignatura: **Anàlisi de les propietats dels papers**

Departament: **717**

ECTS: **5 ECTS**

Titulació: **MUTPIG**

Curs:

Idioma: **Castellà**

Codi: **205505**

Tipus: **Obligatòria**

Professors

Coordinador: Blanca Roncero

Altres:

Objectius generals del curs

En acabar l'assignatura l'estudiant o estudianta ha de:

Ser capaç d'entendre els aspectes teòrics relacionats amb les propietats i característiques tecnològiques del paper i materials compostos, estudiat com una estructura física fibrosa; avaluar les propietats físico-mecàniques i òptiques dels materials fibrosos (polpes, papers, biomaterials i materials compostos) des del punt de vista teòric i pràctic.

Competències

Competències específiques	CE1 - Identificar y evaluar las diferentes materias primas, productos intermedios y finales del ámbito de la tecnología papelera y gráfica. CE4 - Seleccionar y evaluar las diversas fuentes de fibras vegetales aptas para la fabricación de productos papeleros con características técnicas determinadas. CE6 - Analizar y evaluar teórica y experimentalmente las propiedades estructurales, físico-mecánicas y ópticas específicas de los materiales del ámbito papeler y gráfico.
Competències transversals	CT4 - Uso solvente de los recursos de información. Gestionar la adquisición, la estructuración, el análisis y la visualización de datos e información en el ámbito de especialidad y valorar de forma crítica los resultados de dicha gestión.
Competències generals	CG1 - Aplicar conocimientos matemáticos, analíticos, científicos, instrumentales y tecnológicos, relacionados con el ámbito de la tecnología papelera y gráfica.
Competències bàsiques	CB10 - Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.

Crèdits: total d'hores de treball de l'estudiantat

		Dedicació	
		Hores	%
Aprenentatge directe	Grup Gran (GG)	0	
	Grup Mitjà (GM)	0	
	Grup Petit (GP)	45	36
Aprenentatge autònom		80	64

Continguts

Mòdul 1: Característiques del paper com a estructura fibrosa.	Dedicació: 19 hores	GG: h hores GP: 6 hores AA: 13 hores
Descripció	El paper com a estructura fibrosa. La fibra i l'estructura fibrosa. Formació del full: cares del paper; direcció màquina i transversal. Grau d'orientació de la fibra. Tipus de papers.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	
Mòdul 2: Propietats bàsiques del paper.	Dedicació: 19 hores	GG: h hores GP: 7 hores AA: 12 hores
Descripció	Gramatge, Espessor, Densitat aparent, Factors que afecten a la densitat, Relació entre la densitat i altres propietats del full.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	
Mòdul 3: Estructura porosa del paper.	Dedicació: 28 hores	GG: h hores GP: 10 hores AA: 18 hores
Descripció	Estructura porosa del paper. Porositat superficial i interna. Caracterització de l'estructura porosa del paper. Distribució de la grandària. Factors que influeixen. Flux de fluids a través del paper. Mesura de la porositat. Relació entre la porositat i altres propietats del full. Mesura de la permeabilitat. Flux de fluids a través del paper. Relació entre permeabilitat geomètrica i porositat.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	
Mòdul 4: Propietats de superfície.	Dedicació: 19 hores	GG: h hores GP: 7 hores AA: 12 hores
Descripció	Mesura de la llisor i rugositat, i factors que l'afecten.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	
Mòdul 5: Propietats de resistència del paper	Dedicació: 23 hores	GG: h hores GP: 8 hores AA: 15 hores
Descripció	Relació tensió deformació. Resistència a la tracció i allargament. Tracció en humit. Càlcul del mòdul elàstic a tracció. Energia absorbida per tracció (TEA). Resistència a la tracció Zero-Span. Resistència a la tracció en direcció a l'espessor. Comportament a la compressió. Resistència a l'esclat. Resistència a l'esquinçament. Resistència al plegat. Rigidesa. Factors que afecten a les propietats de resistència.	

Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori

Mòdul 6: Interaccions entre el paper i la humitat.	Dedicació: 7 hores	GG: h hores GP: 3 hores AA: 4 hores
Descripció	Interaccions entre el paper i la humitat. Estabilitat dimensional. Factors que afecten a la estabilitat dimensional. Efecte de histèresis. Papers que requereixen estabilitat dimensional. Característiques de la fibra i el full que afecten a l'estabilitat dimensional. Anisotropia en la estabilitat dimensional.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	

Mòdul 7: Propietats òptiques del paper	Dedicació: 10 hores	GG: h hores GP: 4 hores AA: 6 hores
Descripció	Introducció i definicions de propietats òptiques. Factors de reflectància. Mesura de la reflectància. Blancor ISO y Blancor CIE (Whiteness). Fluorescència. Opacitat. Brillantor. Coeficients de Kubelka-Munk. Aplicació a les propietats òptiques del paper. Factors que infueixen en les propietats òptiques.	
Activitats relacionades (*)	Classes de teoria, pràctiques de laboratori	

Activitats

Activitat 1: Classes de Teoria	Dedicació: 73 hores	GG: h hores GP: 23 hores AA: 50 hores
Descripció	Exposició dels continguts de l'assignatura seguint un model de classe expositiva participativa. La matèria s'ha organitzat en 7 àrees temàtiques i dins d'aquestes àrees hi ha diferents temes, com es mostra en els mòduls presentats en els continguts de la present guia.	
Activitats relacionades (*)		

Activitat 2: Pràctiques de laboratori	Dedicació: 46 hores	GG: h hores GP: 16 hores AA:30 hores
Descripció	Realització de les següents pràctiques: 1. Propietats estructurals i bàsiques 2. Propietats de superfície 3. Permeancia a l'aire i porositat 4. Comportament a la tracció 5. Altres propietats mecàniques 6. Propietats Barrera 7. Propietats òptiques Per cadascuna de les pràctiques realitzades l'alumne haurà d'entregar un informe individual. És condició necessària per superar l'assignatura l'assistència a les pràctiques de laboratori i presentar els informes corresponents.	
Activitats relacionades (*)		

Activitat 3: Examen parcial	Dedicació: 3 hores	GG: h hores GP: 3 hores AA: hores
Descripció	Desenvolupament de l'examen parcial de l'assignatura.	
Activitats relacionades (*)		

Activitat 4: Examen final	Dedicació: 3 hores	GG: h hores GP: 3 hores

		AA: hores
Descripció	Desenvolupament de l'examen final de l'assignatura.	
Activitats relacionades (*)		

Sistema d'avaluació

La nota global de l'assignatura (NG) serà la resultant del següent càlcul ponderat:

$$NG = 0,30 \times EV1_P (\text{Parcial}) + 0,40 \times EV1_F (\text{Final}) + 0,30 \times EV2$$

On:

EV1 Nota obtinguda en les proves escrites u orals de control de coneixements individuals (examen parcial i final)

EV2 Nota obtinguda en l'avaluació de treballs pràctics mitjançant informes entregables (activitat 2)

Els resultats poc satisfactoris del primer parcial EV1_P (Parcial) es podran reconduir en la data fixada per l'examen final EV1_F (Final), mitjançant una prova escrita. A aquesta prova podran accedir els estudiants que no s'hagin presentat al primer parcial o amb una nota inferior a 5,0 en el primer parcial. La qualificació d'aquesta prova de reconducció estarà entre 0 i 10 i substituirà la prova avaluable EV1_P sempre i quan sigui superior.

Per aquells estudiants que compleixin els requisits i es presentin a l'examen de reavaluació, la qualificació de l'examen de reavaluació substituirà les notes de tots els actes d'avaluació EV1_P i EV1_F i es mantindran les qualificacions de EV2. Si la nota final després de la reavaluació és inferior a 5.0 substituirà la inicial únicament en el cas que sigui superior. Si la nota final després de la reavaluació és superior o igual a 5.0, la nota final de l'assignatura serà aprovat 5.0.

Els informes dels treballs tècnics fruit de les activitats pràctiques es realitzaran individualment i per escrit. És condició necessària per superar l'assignatura la realització de les pràctiques de laboratori i presentar els informes corresponents.

Metodologia docent

La metodologia docent es divideix en tres parts:

- Sessions presencials d'exposició - participació dels continguts i realització d'exercicis.
- Sessions presencials de treball de laboratori.
- Treball autònom d'estudi i realització d'exercicis i activitats.

En les sessions d'exposició -participació dels continguts, el professorat introduirà les bases teòriques de la matèria, conceptes, mètodes i resultats il·lustrant-los amb exemples convenients i sol·licitant, si escau, la realització d'exercicis per facilitar-ne la seva comprensió.

En les sessions de treball de laboratori, el professorat guiarà l'estudiantat en l'aplicació dels conceptes teòrics per a la resolució de muntatges experimentals, fonamentant en tot moment el raonament crític. Es proposaran activitats que l'estudiantat resolgui a l'aula i fora de l'aula, per tal d'afavorir el contacte i utilització de les eines bàsiques necessàries per a la realització d'un sistema d'instrumentació.

L'estudiantat, de forma autònoma, ha de treballar el material proporcionat pel professorat i el resultat de les sessions de treball-problemes per tal d'assimilar i fixar els conceptes. El professorat proporcionarà un pla d'estudi i de seguiment d'activitats (ATENEA).

Referències

Bàsica	- Apunts del professorat dipositats a ATENEA - Ek, M.; Gellerstedt, G.; Henriksson, G. Pulp and paper chemistry and technology: vol.4 Paper products physics and technology. Berlin: Walter de Gruyter, 2009. ISBN 978-3-11-021345-4. - Niskanen, Kaarlo (ed.). Paper physics. Helsinki: Fapet Oy, c1998. ISBN 9525216160.
Complementari a	- Levlin, J.E.; Söderhjelm, L (eds.). Pulp and paper testing. Helsinki: Fapet Oy, 1999. ISBN 9525216179. - Astals, Francesc. Anàlisi de las propiedades del papel. Barcelona: Tecnoteca, DL 2002. ISBN 8486219396.

Altres recursos	